

FOGALOMTÁR
7. – 12.

A környezetvédelmi engedélyek rendszere, a vízvédelem szabályozása, a levegő és klíma védelme, a természetvédelmi jog	
Környezetvédelmi engedély	A környezetvédelmi engedély: - a környezetvédelmi hatóság által kiadott <i>integrált engedély</i> (hatásvizsgálat alapján kiadott környezetvédelmi engedély, egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi működési engedély), - <i>szektorális engedély</i> , vagy - a környezetvédelmi hatóság <i>szakhatósági</i> állásfoglalása alapján más hatóság által kiadott engedély.
A környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján kiadott környezetvédelmi engedély	A környezetvédelmi hatóság adja ki, amikor az engedélyezéshez környezeti hatásvizsgálat elvégzésére van szükség. Ez az engedély mindig a környezethasználat megkezdéséhez szükséges. A többi engedélyt (pl. építési, használatbavételi) megelőzően szükséges a megszerzése. <i>A környezetvédelmi engedélyekben</i> előírhatók a rendszeres mérések, vizsgálatok, megfigyelések, a határértékek, illetve a hatóság dönthet a hatáskörébe tartozó engedélyek megadásáról, ha annak feltételei fennállnak.
Egységes környezethasználati engedély (IPPC, vagy magyarul EKHE)	Ez az engedély a tevékenység megkezdéséhez, illetve folytatásához is szükséges. Az <i>egységes környezethasználati engedélybe</i> bele kell foglalni a hatóság hatáskörébe tartozó és külön jogszabályban előírt valamennyi engedélyt, vagyis ilyen esetben a kérelmezőnek nem kell a további engedélyek megszerzése miatt külön kérelmet benyújtania.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

<p>Környezetvédelmi felülvizsgálat alapján kiadott környezetvédelmi működési engedély</p>	<p>A már megkezdett tevékenység folytatásának, vagy megszüntetésének az engedélyezése. A felülvizsgálat olyan esetben is elrendelhető, amikor a környezethasználó környezetvédelmi engedélyre, vagy egységes környezethasználati engedélyre kötelezett tevékenység esetében engedély nélkül kezdte meg a tevékenységét. A felülvizsgálat két fajtája ismeretes: teljes körű, vagy részleges felülvizsgálat.</p>
<p>Hatásvizsgálat</p>	<p>A hatásvizsgálat alatt minden olyan eljárást értünk, amelynek során átfogóan vizsgálják a döntés környezeti hatásait. A környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységek várható környezeti hatásainak előzetes becslését jelenti. A környezeti hatásvizsgálatot a 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet mellékleteiben felsorolt esetekben, tevékenységeknél kell lefolytatni, annak összefoglalása a környezeti hatástanulmány lesz a kérelem melléklete. A rendelet meghatározza azon tevékenységek körét, amelyek tekintetében <i>mindig kell környezeti hatásvizsgálatot végezni</i>, továbbá meghatározza azon tevékenységek körét is, amelyek esetében <i>a környezetvédelmi hatóság dönt</i> arról, hogy szükség van-e elvégzésére.</p>
<p>Földtani közeg</p>	<p><i>Földtani közeg:</i> a föld felszíne és az alatta elhelyezkedő természetes eredetű képződmények (a talaj, a mederüledék, a kőzetek, beleértve az ásványokat, ezek természetes és átmeneti formáit)</p>

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

<p>Vizek csoportosítása</p>	<p>A felszíni és a felszín alatti vízkészlet <i>szabad és lekötött</i> formában fordul elő.</p> <p>A <i>lekötött</i> vízkészlet a hó és jég formájában, a geológiai rétegekben és az élő szervezetek sokaságában folyamatosan változó tartalmú, minőségű víz.</p> <p>A <i>szabad</i> vízkészlet az emberiség közös kincse, az államok alapfeladatainak körébe tartozó védett környezeti elem.</p> <p>Megkülönböztetjük a <i>tengeri vizeket</i> és az <i>édesvizeket</i>.</p>
<p>Vizek fajtái</p>	<p><i>Ivóvíz</i> a rendszeres emberi fogyasztásra szolgáló, arra fizikai, kémiai, biológiai, toxikológiai és radiológiai szempontból alkalmas víz.</p> <p><i>Ásványvíz</i> olyan víz, amelynek ásványi anyag tartalma jelentősen eltér az ivóvíztől, és amely természetes, felszín alatti közegből származik. Olyan természetes felszín alatti víztartóból vagy vízádóból származó víz, amelynek ásványi anyag tartalma jellemzően eltér a rendszeres emberi fogyasztásra szolgáló ivóvíztől, és annak összetétele megfelel a vonatkozó jogszabályban meghatározott (így például biológiai, kémiai) határértékeknek.</p> <p><i>Gyógyvíz</i> az ásványvíznek a <i>bizonyítottan gyógyhatású, engedélyezett változata</i>.</p> <p><i>Termálvíz</i> a kifolyásnál (felszínen mért) legalább 30 Celsius fok hőmérsékletű, vagy melegebb, természetes felszín alatti vízádó rétegből származó víz.</p>
<p>Felszíni víz</p>	<p>Felszíni víz: a föld felszínén lévő állóvíz (így különösen: tó, bányató, mocsár, tározó), vízfolyás (így például: folyam, folyó, patak, ér, csatornák, időszakos vízfolyás, vízmosás) vize.</p>

Felszín alatti víz	Felszín alatti víz: a terepfelszín alatt a földtani közeg telített zónájában (így különösen a földtani képződmények pórusaiban, hasadékaiban) elhelyezkedő víz.
Kármentesítés	<p>A kármentesítés: olyan helyreállítási intézkedés, amely a felszíni víz károsodásának enyhítésére, az eredeti állapot vagy ahhoz közeli állapot helyreállítására, valamint a felszíni víz által nyújtott szolgáltatás helyreállítására vagy azzal egyenértékű szolgáltatás biztosítására irányul, így különösen olyan műszaki, gazdasági és igazgatási tevékenység, amely a veszélyeztetett, szennyezett, károsodott felszíni víz megismerése, illetőleg a szennyezettség, károsodás és a kockázat mértékének csökkentése, megszüntetése, továbbá monitorozása érdekében szükséges.</p> <p>A <i>kármentesítés</i> az a tevékenység, amely a felszín alatti víz, vagy földtani közeg bekövetkezett károsodásának enyhítését, az eredeti, vagy ahhoz közeli állapot elérését szolgálja.</p> <p>A kármentesítés szakaszai:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tényfeltárás, amely felderítő és részletes vizsgálatból állhat, b) beavatkozás, c) az a) és b) pontok során folytatott monitoring.
Tartós környezetkárosodás	<i>Tartós környezetkárosodás</i> , a földtani közeg, illetve a felszín alatti víz olyan károsodása, amely a természetes folyamat, vagy a beavatkozás révén, a záródokumentáció elfogadásától számított öt évnél tovább fennáll.

<p>Vízzennyvezési bírság, csatornabírság, vízvédelmi bírság, FAVI bírság</p>	<p>Vízzennyvezési bírság: A határértékek túllépése esetén <i>vízzennyvezési bírság</i> megállapítására kerül sor, ha a kibocsátás közvetlenül a felszíni vízbe (vagy üzemi csatornába) történik.</p> <p>Csatornabírság: Vízzennyező anyagnak küszöbérték fölötti kibocsátása vagy a szolgáltatói szerződésben a küszöbérték fölött egyedileg befogadásra vállalt és a vízvédelmi hatóság által engedélyezett koncentráció szintje fölötti kibocsátása után <i>csatornabírságot</i> kell megállapítani és kiszabni. Tehát abban az esetben ha közcsatornába bocsátják a kibocsátási határértéket meghaladó koncentrációjú szennyvizet, csatornabírságot kell fizetni.</p> <p>Vízvédelmi bírság: a vízvédelmi hatóság állapítja meg és szabja ki jogellenes magatartás elkövetéséért.</p> <p>FAVI bírság: A környezethasználót a környezetvédelmi hatóság adatszolgáltatásra, az engedély beszerzésére, ezek hiányában a felszín alatti közeget veszélyeztető, szennyező tevékenység korlátozására kötelezheti. Bekövetkezett szennyezés, károsodás, adatszolgáltatás elmulasztása esetén e <i>bírság</i> kiszabása lehetséges.</p>
<p>Környezeti levegő</p>	<p>Környezeti levegő: a környezetjog általában a légkör egészét érti.</p>
<p>Emisszió, imisszió</p>	<p>Levegőterhelés (emisszió): a légszennyező anyag levegőbe juttatása</p> <p>Levegőterheltségi szint (immisszió:) a levegőben valamely légszennyező anyag koncentrációja vagy a légszennyező anyag adott időtartam alatt felületekre történt kiülepedése.</p>

Légszennyező forrás	Légszennyező forrás: levegőterhelést okozó helyhez kötött vagy mozgó forrás. A helyhez kötött lehet pontforrás, vagy diffúz forrás, vagy vonalforrás.
Szmozhelyzet	Szmozhelyzet: kedvezőtlen meteorológiai viszonyok között, több forrásból származó szennyezőanyag-kibocsátás következtében a légszennyezettség tartósan és nagy területen meghaladja egy vagy több légszennyező anyag tájékoztatási, vagy riasztási küszöbértékét.
Kibocsátási egység	Kibocsátási egység: az ÜHG törvény szerinti kötelezettségek teljesítésére az I. melléklet I-XXI. pontjában meghatározott tevékenységet folytató létesítmény által felhasználható, egy tonna széndioxid-egyenérték meghatározott időn belül történő kibocsátását lehetővé tevő forgalomképes vagyoni értékű jog.
Natura 2000 terület	Natura 2000 terület: (európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület): külön jogszabályban meghatározott különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési, és erre kijelölt terület, illetve az Európai Unió által jóváhagyott különleges természet-megőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. Kettő irányelv rendelkezései képezik a Natura 2000 hálózat alapját (Madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelv). Területe a Madárvédelmi Irányelv alapján kijelölt Különleges Madárvédelmi Területekből és az Élőhelyvédelmi Irányelv alapján kijelölt Különleges Természet-megőrzési Területekből áll. A Natura 2000 rendszer független a tagállami államhatároktól.

<p>Természeti érték, természeti terület, táj</p>	<p>Természeti érték: a természeti erőforrás, az élővilág és a fennmaradásához szükséges élettelen környezete, valamint más természeti erőforrásnak nem minősülő környezeti elem, beleértve a védett természeti értéket is.</p> <p>Természeti terület: valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek. A táj: a földfelszín térben lehatárolható, jellegzetes felépítésű és sajátosságú része, a rá jellemző természeti értékekkel és természeti rendszerekkel, valamint az emberi kultúra jellegzetességeivel együtt, ahol kölcsönhatásban található a természeti erők és a mesterséges (ember által létrehozott) környezeti elemek.</p>
<p>Védett természeti terület fajtái</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nemzeti park, ▪ tájvédelmi körzet, ▪ természetvédelmi terület, ▪ természeti emlék.
<p>Ex lege védelem</p>	<p>A törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. [Tvt. 23.§ (2) bek.] Ezek országos jelentőségűeknek minősülnek.</p>
<p>Épített környezet fogalma</p>	<p>Épített környezet: a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.</p>

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE